Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2026/3914

1.9.2026

PRIPOROČILO SVETA

z dne 10. julija 2026

o ekonomski, socialni, strukturni in proračunski politiki ter politiki zaposlovanja Belgije

(C/2026/3914)

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije ter zlasti člena 121(2) in člena 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 ([1]) in zlasti člena 3(3) Uredbe,

ob upoštevanju Uredbe (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij ([2]) in zlasti člena 6(1) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije,

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta,

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-finančnega odbora,

ob upoštevanju mnenja Odbora za socialno zaščito,

ob upoštevanju mnenja Odbora za ekonomsko politiko,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Uredba (EU) 2024/1263 določa cilje okvira ekonomskega upravljanja, s katerim se želi spodbujati zdrave in vzdržne javne finance, z reformami in naložbami pa trajnostno in vključujočo rast in odpornost, ter preprečiti čezmerne javnofinančne primanjkljaje. Uredba določa, da Svet in Komisija izvajata večstranski nadzor v okviru evropskega semestra v skladu s cilji in zahtevami iz Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). Evropski semester vključuje zlasti oblikovanje specifičnih priporočil za države in nadzor nad njihovim izvajanjem.

(2) Komisija je 25. novembra 2025 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2026, v katerem Belgije ni opredelila kot ene od držav članic, za katero bi bilo treba opraviti poglobljeni pregled. Sprejela je tudi priporočilo za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja ([3]), priporočilo za priporočilo Sveta o človeškem kapitalu v Evropski uniji ter predlog skupnega poročila o zaposlovanju za leto 2026, v katerem je analizirano izvajanje smernic za zaposlovanje in načel evropskega stebra socialnih pravic. Svet je priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja ([4]) sprejel 21. aprila 2026, skupno poročilo o zaposlovanju in priporočilo o človeškem kapitalu pa 9. marca 2026.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2024 o učinkovitem usklajevanju ekonomskih politik in večstranskem proračunskem nadzoru ter razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 (UL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba (EU) št. 1176/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij (UL L 306, 23.11.2011, str. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj).

([3]) UL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

([4]) UL C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Komisija je 29. januarja 2025 objavila kompas za konkurenčnost, tj. strateški okvir, katerega cilj je v naslednjih petih letih povečati svetovno konkurenčnost Unije. V njem so opredeljeni trije nujni elementi preobrazbe za trajnostno gospodarsko rast: inovacije, razogljičenje in konkurenčnost ter varnost. Kompas za konkurenčnost je od objave podlaga za delo v okviru evropskega semestra, s čimer zagotavlja, da so ekonomske politike držav članic skladne s strateškimi cilji EU, ter ustvarja enoten pristop k ekonomskemu upravljanju, ki spodbuja trajnostno rast, inovacije in odpornost po vsej Uniji.

(4) Evropski semester za usklajevanje ekonomskih politik se v letu 2026 nadalje razvija skupaj z zaključno fazo izvajanja Mehanizma za okrevanje in odpornost ([5]). Načrti za okrevanje in odpornost so bili skupaj s financiranjem kohezijske politike bistveni za uresničevanje prednostnih nalog politike v okviru evropskega semestra, saj so morali učinkovito obravnavati vse ali pomemben del izzivov, opredeljenih v zadevnih specifičnih priporočilih za države, izdanih v nedavnih ciklih, programi, ki se financirajo iz evropske kohezijske politike, pa so morali upoštevati specifična priporočila za države. Ker se mehanizem za okrevanje in odpornost bliža koncu svoje življenjske dobe, je še vedno bistveno, da se ohranijo in nadgradijo reforme in naložbe, ki se izvajajo z njegovo podporo, zlasti tiste, ki prispevajo k obravnavi izzivov, opredeljenih v specifičnih priporočilih za države.

(5) Komisija je 3. junija 2026 objavila poročilo o državi za Belgijo za leto 2026. V njem je ocenila napredek Belgije pri izvajanju specifičnih priporočil za državo za leto 2025 ter izvajanje načrta za okrevanje in odpornost v Belgiji. Na podlagi te analize so bili v poročilu o državi opredeljeni najbolj pereči izzivi, s katerimi se sooča Belgija. V njem je bil tudi ocenjen napredek Belgije pri izvajanju evropskega stebra socialnih pravic, pa tudi pri doseganju krovnih ciljev Unije glede zaposlovanja, spretnosti ter zmanjševanja revščine in socialne izključenosti ter ciljev trajnostnega razvoja ZN.

(6) Svet je 20. junija 2025 na podlagi ocene in priporočila Komisije sprejel priporočilo, v katerem je potrdil nacionalni srednjeročni fiskalno-strukturni načrt Belgije ([6]). Načrt zajema obdobje 2025–2029 in predstavlja fiskalno prilagoditev skozi sedem let. Svet je priporočil naslednje najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov: 3,6 % v letu 2025, 2,5 % v letu 2026, 2,5 % v letu 2027, 2,1 % v letu 2028 in 2,1 % v letu 2029, ki ustrezajo najvišjim kumulativnim stopnjam rasti, izračunanim glede na izhodiščno leto 2024, v višini 3,6 % v letu 2025, 6,1 % v letu 2026, 8,8 % v letu 2027, 11,1 % v letu 2028 in 13,4 % v letu 2029. V letih 2025–2029 te najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov sovpadajo s korektivno potjo, kot jo je v skladu s členom 126(7) PDEU priporočil Svet 20. junija 2025 za odpravo čezmernega primanjkljaja ([7]). Na podlagi ocene Komisije o učinkovitih ukrepih z dne 3. junija 2026 ([8]) je postopek v zvezi s čezmernim primanjkljajem za Belgijo začasno zadržan.

([5]) Uredba (EU) 2021/241 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2021 o vzpostavitvi Mehanizma za okrevanje in odpornost (UL L 57, 18.2.2021, str. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([6]) Priporočilo Sveta z dne 20. junija 2025 o potrditvi nacionalnega srednjeročnega fiskalno-strukturnega načrta Belgije (UL C, C/2025/3698, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3698/oj).

([7]) Priporočilo Sveta za odpravo čezmernega primanjkljaja v Belgiji, sprejeto 20. junija 2025. Vsi dokumenti, povezani s postopkom v zvezi s čezmernim primanjkljajem v Belgiji, so na voljo na spletni strani: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-governance-framework/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/Belgium_sl.

([8]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki, Evropski semester 2026 – pomladanski sveženj (COM(2026) 200 final).

(7) Vojna agresija Rusije proti Ukrajini in njene posledice pomenijo eksistencialni izziv za Evropsko unijo. Komisija je države članice pozvala, naj zaprosijo za usklajeno aktivacijo nacionalne odstopne klavzule v okviru Pakta za stabilnost in rast, da bi podprla prizadevanja EU za hitro in znatno povečanje obrambnih odhodkov ([9]), Evropski svet pa je ta predlog pozdravil 6. marca 2025. Na prošnjo Belgije je Svet 8. julija 2025 na priporočilo Komisije sprejel priporočilo o dovoljenju Belgiji za odstopanje od priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov ([10]). Obdobje, v katerem je aktivirana nacionalna odstopna klavzula (2025–2028), Belgiji omogoča, da ponovno prednostno razvrsti javnofinančne odhodke ali poveča javnofinančne prihodke, tako da trajno višji obrambni odhodki srednjeročno ne bi ogrozili fiskalne vzdržnosti.

(8) Belgija je 30. aprila 2026 predložila letno poročilo o napredku 2026 ([11]) v zvezi z upoštevanjem priporočenih najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov, izvajanjem sklopa reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja ter izvajanjem reform in naložb v odziv na glavne izzive, opredeljene v specifičnih priporočilih za državo v okviru evropskega semestra. Letno poročilo o napredku odraža tudi polletno poročanje Belgije o napredku pri izvajanju načrta za okrevanje in odpornost v skladu s členom 27 Uredbe (EU) 2021/241. Poročilo o ukrepih, sprejetih v okviru postopka v zvezi s čezmernim primanjkljajem, je vključeno v letno poročilo o napredku.

(9) Rast realnega BDP je v letu 2025 znašala 1,0 %, inflacija po HICP pa 3,0 %. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi realni BDP v letu 2026 zrasel za 0,7 %, v letu 2027 pa za 0,9 %, inflacija po HICP pa naj bi znašala 3,4 % v letu 2026 in 2,6 % v letu 2027.

(10) Na podlagi podatkov, ki jih je zagotovil Eurostat ([12]), se je primanjkljaj sektorja država v Belgiji povečal s 4,4 % BDP v letu 2024 na 5,2 % BDP v letu 2025. Povečanje primanjkljaja v letu 2025 je predvsem posledica nižjih neposrednih davčnih prihodkov, zlasti od podjetij, in višjih odhodkov za obrambo. Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, je v pomladanski napovedi Komisije 2026 v letu 2026 predviden primanjkljaj v višini 5,2 % BDP, v letu 2027 pa 5,4 % BDP. Kljub konsolidacijskim ukrepom za omejitev tekoče porabe in kumultivni rasti očiščenih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo se pričakuje, da se bo primanjkljaj v letu 2026 stabiliziral le zaradi šibke gospodarske rasti in povečanja plačil obresti. Povečanje primanjkljaja v letu 2027 je predvsem posledica višjih odhodkov za obrambo in višjih plačil obresti.

(11) Glede na ocene Komisije je bila fiskalna naravnanost ([13]), ki vključuje nacionalno financirane odhodke in odhodke, ki jih financira EU, v letu 2025 restriktivna in je znašala 0,3 % BDP. V letih 2026 in 2027 naj bi bila restriktivna, in sicer za 0,8 % oziroma 0,6 % BDP.

([9]) Sporočilo Komisije Upoštevanje večjih obrambnih izdatkov v okviru Pakta za stabilnost in rast (Bruselj, C(2025) 2000 final z dne 19. marca 2025).

([10]) Priporočilo Sveta z dne 8. julija 2025 o dovoljenju Belgiji za odstopanje od najvišjih stopenj rasti očiščenih odhodkov, kot jih je določil Svet v skladu z Uredbo (EU) 2024/1263 (aktivacija nacionalne odstopne klavzule) (UL C, C/2025/3960, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3960/oj).

([11]) Letna poročila o napredku za leto 2026 so na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_sl.

([12]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.

([13]) Fiskalna naravnanost je opredeljena kot merilo spremembe osnovnega proračunskega položaja sektorja država na letni ravni. Cilj te naravnanosti je oceniti gospodarsko spodbudo, ki izhaja iz fiskalnih politik, tako tistih, ki se financirajo na nacionalni ravni, kot tistih, ki se financirajo iz proračuna EU. Fiskalna naravnanost se meri kot razlika med (i) srednjeročno potencialno rastjo in (ii) spremembo primarnih odhodkov brez diskrecijskih ukrepov na strani prihodkov, vključno z odhodki, ki se financirajo z nepovratno podporo (nepovratnimi sredstvi) v okviru Mehanizma za okrevanje in odpornost ter drugih skladov Unije.

(12) Na podlagi podatkov, ki jih je zagotovil Eurostat ([14]), se je dolg sektorja država v Belgiji povečal s 103,9 % BDP konec leta 2024 na 107,9 % BDP konec leta 2025. Povečanje deleža dolga v letu 2025 je predvsem posledica visokega primarnega primanjkljaja (+ 2,9 odstotne točke), ugodnega učinka snežne kepe (- 1,3 odstotne točke) ter prilagoditve stanj in tokov, ki povečuje dolg (+ 2,3 odstotne točke). Na podlagi ukrepov politike, znanih na presečni datum napovedi, pomladanska napoved Komisije 2026 predvideva, da se bo delež javnega dolga v BDP do konca leta 2026 povečal na 110,5 %, do konca leta 2027 pa na 112,8 %. Povečanje deleža dolga v letih 2026 in 2027 je predvsem posledica visokega primarnega primanjkljaja, medtem ko se ugodni učinek snežne kepe ter prilagoditve stanj in tokov, ki povečujejo dolg, medsebojno izravnajo.

(13) Po podatkih Eurostata ([15]) so skupni obrambni odhodki sektorja država v Belgiji v letu 2025 znašali 1,4 % BDP, kar pomeni povečanje za 0,5 odstotne točke BDP v primerjavi z referenčnim letom 2021. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi v letu 2026 znašali 1,6 % BDP, kar pomeni povečanje za 0,7 odstotne točke BDP v primerjavi z letom 2021 ([16]).

(14) Unija se še naprej sooča s tveganji motenj v oskrbi z energijo in povečane nestanovitnosti cen, ki jih še zaostrujejo geopolitične napetosti, ki vplivajo na svetovne trge nafte in plina. Izkušnje iz energetske krize v obdobju 2022–2023 so pokazale, da splošni ukrepi, ki niso ciljno usmerjeni, povzročajo velike fiskalne stroške ter so socialno in gospodarsko neučinkoviti. Belgija od izbruha vojne na Bližnjem vzhodu februarja 2026 sprejema ukrepe fiskalne politike, da bi ublažila učinek, ki ga imajo visoke cene energije na gospodinjstva ([17]). Ti vključujejo neciljni ukrep za nadomestilo višjih stroškov goriva z davčno olajšavo za podjetja, ki povečajo kilometrino za zaposlene, in ciljno usmerjen ukrep za nadomestilo višjih stroškov ogrevanja za ranljiva gospodinjstva. Ti ukrepi naj bi se končali do 1. julija 2026. Glede na pomladansko napoved Komisije 2026 naj bi v letu 2026 fiskalni stroški teh ukrepov znašali manj kot 0,1 % BDP, tudi če bi se ti ukrepi podaljšali do konca leta.

(15) Glede na izračune Komisije so očiščeni odhodki v Belgiji v letu 2025 zrasli za 3,7 %. Rast očiščenih odhodkov v letu 2025 je nad priporočeno najvišjo stopnjo rasti, kar na letni ravni pomeni odstopanje v višini 0,1 % BDP. Vendar je odstopanje ob upoštevanju povečanja odhodkov za obrambo v mejah prožnosti nacionalne odstopne klavzule.

(16) Glede na izračune Komisije naj bi očiščeni odhodki v Belgiji v letu 2026 zrasli za 2,0 %, v letih 2025 in 2026 pa kumulativno za 5,8 %. Rast napovedanih očiščenih odhodkov v letu 2026 je pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti. Če se upoštevata leti 2025 in 2026 skupaj, naj bi bila tudi kumulativna stopnja rasti očiščenih odhodkov pod priporočeno najvišjo stopnjo rasti.

(17) V priporočilu o odobritvi srednjeročnega načrta Belgije je določen sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšanje prilagoditvenega obdobja, skupaj s časovnim okvirom za njihovo izvajanje. Komisija ob upoštevanju informacij, ki jih je Belgija predložila v svojem letnem poročilu o napredku, ugotavlja, da izvajanje ključnih korakov teh reform in naložb, ki jih je bilo treba izvesti do 30. aprila 2026, na splošno poteka po načrtih. Vendar pri izvajanju nekaterih reform prihaja do zamud. Parlament je namreč pokojninsko reformo sprejel 28. maja 2026. Davčne reforme, ki jih je treba izvesti v prvem četrtletju leta 2026, so bile delno izvedene, preostali deli pa naj bi bili dokončani do julija 2026. Obe reformi za izboljšanje proračunskega usklajevanja med različnimi ravnmi države, ki naj bi bili izvedeni v zadnjem četrtletju leta 2025, sta bili v veliki meri dogovorjeni na ravni vlade in ju je zdaj treba uzakoniti, kar naj bi bilo zaključeno do konca leta 2026. Komisija meni, da je Belgija na splošno zadovoljivo izpolnila svoje zaveze ([18]).

([14]) Eurostat, Kazalniki eura z dne 22. aprila 2026.
([15]) Eurostat, javnofinančni odhodki po klasifikaciji funkcij države (COFOG).
([16]) Natova opredelitev odhodkov za obrambo se razlikuje od opredelitve COFOG. Poleg tega bi lahko prišlo do razlik zaradi časa evidentiranja izdatkov, zlasti kar zadeva vojaško opremo, saj Nato pri poročanju ne upošteva pravil nacionalnih računov za čas evidentiranja.
([17]) To odraža stanje na presečni datum pomladanske napovedi Komisije 2026 (4. maj 2026).
([18]) Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropski centralni banki, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki, Evropski semester 2026 – pomladanski sveženj (COM(2026) 200 final).

(18) Belgija se sooča z visokimi tveganji za vzdržnost javnih financ v srednje- in dolgoročnem obdobju. Potrebna je celovita fiskalna strategija, da bi se javni dolg začel zmanjševati, hkrati pa bi se izvajale reforme za okrepitev potencialne rasti. Javna poraba je v Belgiji leta 2025 znašala 54,2 % BDP, kar je med najvišjimi v EU. Vztrajno visoki javnofinančni odhodki v Belgiji, ki zahtevajo visoko skupno davčno obremenitev, negativno vplivajo na gospodarsko učinkovitost. Ukrepi politike so v Belgiji razdrobljeni na več vladnih ravni (občine, province, regije in skupnosti, zvezna raven). Njihov soobstoj vključuje zapleteno delitev pristojnosti in tveganje podvajanja, kar povzroča odvečne upravne stroške, ne da bi nujno izboljšalo kakovost zagotovljenih javnih storitev. Pomanjkanje učinkovitega medzveznega usklajevanja otežuje izvajanje nekaterih politik in reform ter povzroča neučinkovito upravljanje javnih naložb. Zato so za vzdržne javne finance v Belgiji potrebni odločni ukrepi na področju javne porabe v smislu njene ravni, sestave in splošne učinkovitosti. Čeprav je uvedba pregledov porabe na ravni zvezne vlade in zveznih enot (regij in skupnosti) prvi korak k izboljšanju kakovosti javne porabe, so potrebni nadaljnji ukrepi za usmerjanje javnih sredstev v rasti prijaznejše politike. Racionalizacija vladnih struktur, pojasnitev pristojnosti in krepitev medzveznega usklajevanja bi lahko prispevali k večji gospodarski učinkovitosti, hkrati pa zagotovili fiskalni manevrski prostor.

(19) Glede na poročilo Komisije o staranju prebivalstva iz leta 2024 ([19]) so odhodki za pokojnine in dolgotrajno oskrbo glavni dejavniki predvidenega povečanja porabe, povezane s staranjem prebivalstva, za približno 5 odstotnih točk BDP do leta 2070, kar je precej več od povprečja EU, ki znaša 1,4 odstotne točke. S trenutno pokojninsko reformo naj bi se napovedano povečanje odhodkov za pokojnine med letoma 2024 in 2070 zmanjšalo za 1,6 odstotne točke. Vendar bi Belgija ostala ena od držav z največjo javno porabo za dolgotrajno oskrbo v EU, ki je leta 2022 znašala 2,3 % BDP (povprečje EU je 1,7 %). Odhodki za dolgotrajno oskrbo naj bi se do leta 2070 povečali za 1,7 odstotne točke BDP v primerjavi s povprečnim povečanjem za 0,8 odstotne točke v EU, kar prispeva k povečanju tveganja za dolgoročno fiskalno vzdržnost. Razpoložljivi podatki kažejo, da je bil delež oseb, ki so neodvisne ali nekoliko odvisne od oskrbe in živijo v socialno-varstvenih domovih, velik v Bruslju in Valoniji, čeprav se v zadnjem desetletju zmanjšuje. Regije sprejemajo ukrepe za stroškovno učinkovitejšo uporabo različnih vrst oskrbe, čeprav je večina ukrepov omejena po obsegu ali v zgodnji fazi. To kaže, da bi bilo mogoče še izboljšati stroškovno učinkovitost oskrbe, tudi s krepitvijo ukrepov za odvračanje od prekomerne uporabe rezidenčne oskrbe in izboljšanjem storitev v skupnosti.

(20) Sistematično, smiselno in pravočasno vključevanje lokalnih in regionalnih organov, socialnih partnerjev, civilne družbe in drugih ustreznih deležnikov je še vedno bistvenega pomena, da se zagotovi široko prevzemanje odgovornosti za uspešno izvajanje instrumentov Unije za financiranje, pa tudi v okviru evropskega semestra.

(21) Pri izvajanju programov kohezijske politike, ki vključujejo Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR), Sklad za pravični prehod (SPP) in Evropski socialni sklad plus (ESS+), Belgija dobro napreduje, zlasti kar zadeva izbiro projektov. Vendar je pomembno okrepiti prizadevanja za zagotovitev hitre izvedbe izbranih projektov, zlasti za pospešitev porabe na ravni upravičencev, hkrati pa čim bolj povečati njihov učinek na terenu. Belgija že ukrepa v okviru svojih programov kohezijske politike, da bi povečala konkurenčnost in rast. Hkrati mora Belgija pospešiti izvajanje SPP, saj je treba sredstva izplačati do konca leta 2026. Bistveno je zagotoviti, da se nove naložbe, ki jih je Belgija opredelila pri vmesnem pregledu skladov kohezijske politike, zlasti tiste, ki so povezane s petimi prednostnimi nalogami, opredeljenimi v uredbi o vmesnem pregledu ([20]), izvedejo hitro in učinkovito.

([19]) Evropska komisija in Odbor za ekonomsko politiko, Poročilo o staranju prebivalstva iz leta 2024, na voljo na: https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en?prefLang=sl.

([20]) Uredba (EU) 2025/1914 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. septembra 2025 o spremembi uredb (EU) 2021/1058 in (EU) 2021/1056 glede posebnih ukrepov za obravnavanje strateških izzivov v okviru vmesnega pregleda.

(22) Belgija se sooča z več izzivi, povezanimi z inovacijami, poslovnim okoljem, regulativnim in upravnim bremenom ter zapletenostjo, regulativnimi omejitvami v storitvenem sektorju, razogljičenjem industrije in prometa, uvajanjem obnovljivih virov energije, subvencijami za fosilna goriva, kakovostjo vode, čezmernimi usedlinami dušika, pomanjkanjem delovne sile ter neskladjem med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih, vključevanjem prikrajšanih skupin na trg dela, izobraževalnim sistemom in učiteljskim poklicem.

(23) Kljub pobudam za poenostavitev, ki so jih sprejele vse ravni upravljanja, veliko regulativno breme in visoka raven upravne zapletenosti še naprej škodujeta poslovnemu okolju Belgije. Poleg tega bi bolj sistematična uporaba ocen učinka in boljši dostop do podatkov izboljšala kakovost oblikovanja politik. Upravno breme za podjetja je veliko, zlasti v zvezi z ureditvijo zaposlovanja, socialno varnostjo in operativnimi stroški. Podjetja, ki morajo upravljati več regionalnih sistemov ali pridobiti poslovna dovoljenja za razvoj svoje dejavnosti, se soočajo z velikimi omejitvami. Dovoljenja obravnavajo zvezni, regionalni in lokalni organi, zaradi česar je postopek zapleten, razdrobljen in drag. To velja zlasti za gradbena dovoljenja, ki negativno vplivajo na gradbeni sektor ter povzročajo pomanjkanje stanovanj in zamude pri infrastrukturnih projektih. Pomanjkanje virov in neučinkovitost pravosodnega sistema, ki se odražata v kroničnih zaostankih in počasnih postopkih, prav tako še naprej predstavljata izziv za poslovni sektor. Poleg tega so omejitve v nekaterih reguliranih poklicih še vedno visoke, kar bi lahko oviralo čezmejno poslovno dejavnost ali ustvarilo vstopne ovire za podjetja. Strogi predpisi ali druge vstopne ovire veljajo tudi za čezmejno opravljanje storitev, kot sta maloprodajni in energetski sektor, kar lahko omeji konkurenco.

(24) Belgija ima eno najnižjih ravni poslovne dinamike v EU ([21]). Medtem ko je delež novih podjetij v Belgiji enak deležu v sosednjih državah, je delež hitro rastočih podjetij (podjetij v razširitveni fazi) precej pod povprečjem EU (0,25 % v primerjavi z 0,79 %). Ovire, ki belgijskim zagonskim podjetjem preprečujejo rast, vključujejo visoke stroške dela in davčne olajšave, odvisne od velikosti ([22]). Za subvencijo za prvo zaposlitev je bilo na primer ugotovljeno, da ni učinkovita pri spodbujanju ustvarjanja trajnostnih delovnih mest, za posebne davčne značilnosti za mala in srednja podjetja (MSP) (npr. znižana stopnja davka od dohodkov pravnih oseb) pa, da spodbujajo podjetnike k vključevanju dohodkov od dela in njihovemu pretvarjanju v dohodke iz kapitala („družbe za upravljanje“). Rast podjetij lahko preprečujejo tudi težave pri dostopu do financiranja. To še zlasti velja, ker trgi tveganega kapitala in kapitala za rast niso široko razviti. Harmonizacija davčnih pravil za vse vrste naložb (tudi za naložbe v nepremičnine, pokojninske produkte, varčevalne račune, račune vrednostnih papirjev) bi lahko spodbudila kapitalske naložbe.

(25) Čeprav je Belgija med vodilnimi na področju inovacij v EU ter ima visoko raven intenzivnosti raziskav in razvoja (3,36 % BDP leta 2024, kar je med najvišjimi v EU), je njena dejavnost na področju raziskav in razvoja osredotočena na nekaj industrij in velikih podjetij, pri čemer več ovir zavira razširjanje inovacij v celotnem gospodarstvu. Poleg tega je v Valoniji vpliv naložb v raziskave in razvoj na zaposlovanje in gospodarstvo še vedno omejen zaradi razdrobljene podpore podjetjem in nezadostne gospodarske diverzifikacije, čeprav bi lahko nekatere tekoče reforme obrnile ta trend. Visoke stopnje davčnih olajšav za raziskave in razvoj ne dosežejo podjetij z največjim potencialom rasti. Za večjo uspešnost na področju inovacij in trajnostno rast produktivnosti bi bilo treba povečati širjenje inovacij med sektorji in podjetji. Študije ([23]) kažejo, da obstajajo možnosti za izboljšanje učinkovitosti in uspešnosti javne podpore za raziskave in inovacije, zlasti pri preprečevanju učinkov izrivanja in boljšem dodeljevanju sredstev hitro rastočim podjetjem. Širjenje inovacij na preostalo gospodarstvo omejuje tudi nizka stopnja poklicne mobilnosti v Belgiji, ki je lahko posledica dejavnikov, kot sta visoka plača za delovno dobo in nepreglednost plač.

([21]) Nacionalna banka Belgije, Kazalniki pregleda konkurenčnosti, poročilo za leto 2024.

([22]) Bijnens, G. (2025) Reigniting growth: trends and challenges for business dynamism in Belgium. (Oživitev rasti: trendi in izzivi za poslovno dinamiko v Belgiji). NBB Economic Review.

([23]) OECD (2021a) R&D Tax Incentives: Belgium (Davčne spodbude za raziskave in razvoj: Belgija), 2020. Schoonackers, R. (2020) Tax incentives for R&D: Are they effective? (Davčne spodbude za raziskave in razvoj: ali so učinkovite?). NBB Economic Review and OECD (Gospodarski pregled Nacionalne banke Belgije in OECD) (2024), OECD Economic Surveys: Belgium (Gospodarske raziskave OECD: Belgija), 2024.

(26) Medtem ko se oskrba z nizkoogljično električno energijo (jedrsko energijo in energijo iz obnovljivih virov) še naprej povečuje, je Belgija še vedno močno odvisna od uvoza fosilnih goriv (67,1 % mešanice energijskih virov Belgije). Izboljšanje energetske učinkovitosti v letu 2024 ni bilo zadostno, da bi se nadaljeval trend upadanja porabe končne energije v Belgiji, ki se opaža od leta 2019. To je predvsem posledica vse večje porabe energije in emisij v prometnem sektorju. Potrebni so tudi ambicioznejši ukrepi politike za razogljičenje stavbnega fonda, vključno s socialnimi stanovanji, ki predstavljajo 33 % nacionalne porabe energije. Zaradi ukrepov prenove se je poraba energije v gospodinjstvih zmanjšala, vendar to ni zadostovalo za doseganje dolgoročnih ciljev prenove.

(27) Visoki stroški električne energije ovirajo nadaljnje razogljičenje gospodarstva in zlasti proizvodnega sektorja. Po davkih in dajatvah ([24]) so stroški električne energije na enoto skoraj štirikrat višji od stroškov plina za industrijo, kar je eno najvišjih razmerij v EU in ovira prehod s fosilnih goriv na električno energijo. Čeprav vlada načrtuje znižanje trošarin za električno energijo, so potrebni učinkoviti ukrepi politike za spodbujanje industrije k prehodu na čistejšo energijo. Pogodbe na razliko za ogljik in zelena javna naročila bi lahko prispevali k zmanjšanju tveganja naložb in dodatno spodbudili industrijo k razogljičenju. Spodbujanje praks krožnega gospodarstva bi lahko pripomoglo tudi k zmanjšanju povpraševanja po energiji v industriji in odvisnosti od uvoza kritičnih surovin. Poleg tega bi naložbe v energetsko infrastrukturo in nizkoogljične tehnologije podprle razogljičenje ogljično intenzivnih industrij, v katerih je težko zmanjšati emisije, zlasti v Valoniji in Flandriji, tudi v okolici pristanišča Antwerpen, hkrati pa ohranile konkurenčnost.

(28) Uvajanje obnovljivih virov energije v Belgiji je leta 2025 sicer doseglo rekordnih 34,7 % proizvodnje električne energije, vendar ga še vedno ovira nezadostna zmogljivost omrežja, ki je postala glavni izziv pri energetskem prehodu Belgije. Čeprav je za okrepitev elektroenergetskega omrežja načrtovanih več infrastrukturnih projektov, je napredek pri ključnih povezavah počasen, zlasti zaradi zastalega odločanja v Valoniji in težav z izdajo dovoljenj. Uvajanje obnovljivih virov energije bi se spodbudilo s pospešitvijo posodabljanja omrežne infrastrukture in pospešitvijo postopkov za izdajo dovoljenj. Poleg tega bi se lahko s prilagoditvijo pravnih okvirov za spodbujanje naložb v shranjevanje električne energije in prilagajanje odjema ter olajšanjem souporabe energije s spodbujanjem uvedbe pametnih števcev v Bruslju in Valoniji povečali prožnost porabe energije in energetska učinkovitost.

(29) Naraščajoča poraba končne energije v Belgiji je predvsem posledica vse večje porabe energije in emisij v prometnem sektorju, zlasti v mednarodnem letalskem in pomorskem sektorju ter sektorju cestnega tovornega prometa ([25]). Železniški promet ostaja ne dovolj privlačna možnost za potniški in tovorni promet, število osebnih avtomobilov pa se stalno povečuje, kar povzroča visoke stroške zastojev. Delež električnih avtomobilov v celotni prodaji avtomobilov v zadnjem času stagnira, morda zaradi pomanjkanja polnilne infrastrukture v Valoniji. Pospešitev izboljšav energetske učinkovitosti, podpora elektrifikaciji ter proizvodnja in uvajanje trajnostnih goriv za letalski in pomorski sektor bi lahko pospešili razogljičenje prometnega sektorja. Poleg tega bi z diferenciranim zaračunavanjem cestnih pristojbin za vse tipe vozil, dodatnimi naložbami v javni prevoz (poleg naložb, predvidenih v okviru belgijskega načrta za okrevanje in odpornost) ter spodbujanjem souporabe avtomobilov in aktivne mobilnosti promet postal bolj trajnosten.

([24]) Davki in dajatve zajemajo davke na dodano vrednost, trošarine, zvezni energetski prispevek, dodatno dajatev za potrebe priklopa odobalnih elektrarn na omrežje, dajatve, povezane z zanesljivostjo oskrbe in mehanizmi zmogljivosti, zelene certifikate, dajatve za soproizvodnjo toplote in električne energije, dajatve za obveznost javne službe, dajatve za podporo obnovljivim virom energije, financiranje socialnih tarif ter stroške izpolnjevanja obveznosti v zvezi z energetsko učinkovitostjo.

([25]) EU transport in figures: Statistical pocketbook 2024 (Promet EU v številkah: statistični priročnik 2024).

(30) Belgijski organi ([26]) so ocenili, da so zvezne neposredne subvencije za fosilna goriva leta 2022 znašale 2,4 % BDP, od tega številne brez načrta postopnega opuščanja pred letom 2030. Zlasti subvencije za fosilna goriva, ki ne rešujejo energetske revščine na ciljno usmerjen način ali odpravljajo resničnih pomislekov glede energetske varnosti, ovirajo elektrifikacijo in niso ključne za industrijsko konkurenčnost, zato bi se lahko štelo, da je njihova postopna ukinitev prednostna naloga. Subvencije za fosilna goriva, kot so nižje trošarine za dizelsko gorivo za poklicno uporabo, kartice podjetij za gorivo in nižji DDV na plin, so ekonomsko neučinkovite in ohranjajo odvisnost od fosilnih goriv. Nižje trošarine za kurilno olje in plin znižujejo njihove stroške v primerjavi z električno energijo, kar ovira prehod na okolju prijaznejše ogrevalne sisteme in zavira energetsko prenovo stavb. Ker obstaja tveganje, da Belgija ne bo izpolnila svojih ciljev glede prenove in energetske učinkovitosti do leta 2030, bi povečanje naložb v energetsko prenovo in dopolnjevanje naložb z reformami politike za preusmeritev spodbud k energetski prenovi in nizkoogljičnim rešitvam za ogrevanje ob hkratnem ohranjanju pravičnosti pripomoglo k pospešitvi energetskega prehoda. Čeprav je bil napovedan prehod s trošarin za električno energijo na fosilna goriva za gospodinjstva, ni gotovo, ali bo ta prehod zadostoval za dovolj hitro spremembo relativnih cen električne energije in fosilnih goriv, da bi dosegli cilje za leto 2030.

(31) Kakovost vode in degradacija narave predstavljata izziv, saj razpršeni viri onesnaževanja vplivajo na večino vodnih teles v Belgiji. Pri intenzivnem kmetijstvu in zlasti živinoreji se sproščajo velike količine onesnaževal zraka, tal in vode. Čeprav so bili sprejeti ukrepi, onesnaževanje še naprej povzročajo tudi proizvodnja električne energije, kovinski sektor in proizvodnja kemikalij. Zaradi vse nižjih ravni biotske raznovrstnosti so ogroženi gospodarski sektorji, ki so močno odvisni od ekosistemskih storitev. Sonaravne rešitve so ključne za krepitev odpornosti proti podnebnim spremembam in zaščito gospodarstva pred posledicami ekstremnih vremenskih dogodkov. Čeprav je flamska vlada sprejela revidiran sedmi akcijski program za nitrate, so potrebni dodatni ukrepi, da se zmanjšajo čezmerne usedline dušika in podpre bolj trajnostno kmetovanje.

(32) Belgija ima nizko stopnjo zaposlenosti (72,8 % v primerjavi s povprečno 76,1 % v EU), stopnje zaposlenosti pa se med regijami močno razlikujejo. Udeležba prikrajšanih skupin, tj. oseb z migrantskim ozadjem, oseb z nizko stopnjo izobrazbe, starejših in invalidov, na trgu dela je nizka. Belgija je leta 2025 sprejela obsežne reforme trga dela, vključno z omejitvijo trajanja nadomestil za brezposelnost na dve leti. Vendar bo njihov učinek odvisen od učinkovitosti spremljajočih politik za aktivacijo delovne sile. Poleg tega obstajajo možnosti za izboljšanje učinkovitosti ukrepov za pomoč pri vključevanju prikrajšanih skupin na trg dela in izboljšanje učinkovitosti regionalnih javnih zavodov za zaposlovanje. To bi moralo prispevati tudi k odpravljanju visoke stopnje oseb v gospodinjstvih brez delovno aktivnih članov (ali z zelo nizko delovno intenzivnostjo) ter razlik v rezultatih na trgu dela med regijami in skupinami. Hkrati stopnja prostih delovnih mest v Belgiji ostaja močno nad povprečjem EU (3,8 % v primerjavi z 2,1 % leta 2025), čeprav se je v letu 2025 stalno zniževala. Pomanjkanje delovne sile in spretnosti je še vedno posebej veliko v storitvenem sektorju, pa tudi v strokovnem, znanstvenem in tehničnem sektorju ter sektorjih, kot so zdravstvo, gradbeništvo in IKT, ki so vsi pomembni za prihodnjo konkurenčnost, vključno z zelenim in digitalnim prehodom. Z izpopolnjevanjem in preusposabljanjem bi se lahko zmanjšala neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih, vendar je udeležba odraslih v izobraževanju ali usposabljanju nizka (anketa o izobraževanju odraslih: 34,9 % v letu 2022; EU: 39,5 %), zlasti v prikrajšanih skupinah.

(33) Glede na ključno vlogo človeškega kapitala pri krepitvi konkurenčnosti in strateške avtonomije Unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice ukrepajo, da bi nujno rešile strukturne izzive, povezane s človeškim kapitalom, na področju spretnosti, izobraževanja in usposabljanja, ki ovirajo konkurenčnost. Specifična priporočila za Belgijo za leto 2026 lahko prispevajo k izvajanju priporočila Sveta o človeškem kapitalu v Uniji.

([26]) FPS Finance, 2024, Inventory of federal fossil fuel subsidies (Pregled zveznih subvencij za fosilna goriva).

(34) Uspešnost otrok in mladih pri izobraževanju na področju temeljnih spretnosti (pismenost, matematika in naravoslovje) v vseh treh jezikovnih skupnostih (flamski, francoski in nemški) se dolgoročno zmanjšuje, kot je razvidno iz mednarodnih ocen. Medtem ko flamska in francoska skupnost izvajata obsežne reforme učnih načrtov, osredotočene na temeljne spretnosti, še vedno obstajajo vrzeli v izobraževanju, povezane s socialno-ekonomskim in migracijskim statusom, ki se še povečujejo z zgodnjim usmerjanjem v različne izobraževalne programe in ponavljanjem razredov. S povečanjem učenja na delovnem mestu bi se lahko izboljšala ustreznost srednješolskega poklicnega izobraževanja in usposabljanja za trg dela. Povečanje vpisa v študijske smeri naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM) ter informacijsko in komunikacijsko tehnologijo (IKT) na vseh ravneh, zlasti med študentkami, bi lahko prispevalo k zadovoljevanju povpraševanja na trgu dela. Izvajajo se ukrepi za odpravo pomanjkanja učiteljev, vendar se učitelji v Belgiji še vedno soočajo z ovirami pri učinkovitem strokovnem učenju in se počutijo podcenjene v družbi. Javna poraba za izobraževanje je med najvišjimi v EU ter znaša 4,4 % BDP za predšolsko, primarno in sekundarno izobraževanje. To je lahko povezano z visokim številom učencev na učitelja v vsaki skupnosti ter primerljivo višjo stopnjo ponavljanja razredov in razmeroma krajšim zakonsko določenim časom poučevanja. ([27]) Odprava segmentacije izobraževalnega sistema lahko poveča učinkovitost porabe in obravnava strukturne izzive.

(35) Zaradi tesne medsebojne povezanosti gospodarstev držav članic euroobmočja in njihovega skupnega prispevka k delovanju ekonomske in monetarne unije je Svet leta 2026 priporočil, naj države članice euroobmočja ukrepajo, tudi v okviru svojih načrtov za okrevanje in odpornost, da bi izvedle priporočilo o ekonomski politiki euroobmočja za leto 2026. Kar zadeva Belgijo, priporočilo 1 prispeva k izvajanju prvega in drugega priporočila o euroobmočju, priporočilo 2 prispeva k izvajanju četrtega priporočila o euroobmočju, priporočilo 3 prispeva k izvajanju sedmega in devetega priporočila o euroobmočju, priporočilo 4 prispeva k izvajanju sedmega priporočila o euroobmočju, priporočilo 5 pa prispeva k izvajanju petega priporočila o euroobmočju.

PRIPOROČA, da Belgija v letih 2026 in 2027 ukrepa tako, da:

1. še naprej upošteva najvišje stopnje rasti očiščenih odhodkov, ki jih je Svet priporočil 20. junija 2025, da odpravi čezmerni primanjkljaj, hkrati pa izkoristi prožnost v skladu z nacionalno odstopno klavzulo, ki jo je aktiviral Svet; okrepi skupne odhodke za obrambo in varnostne odhodke ter pripravljenost, hkrati pa zagotovi vzdržnost dolga in učinkovito porabo ter postopno prilagodi proračun, da se ohranijo strukturno višji odhodki za obrambo; zagotovi, da so ukrepi, sprejeti za ublažitev učinka zvišanja cen energije, začasni, namenjeni zaščiti ranljivih gospodinjstev ali zadostitvi potreb energetsko intenzivnih podjetij, da ohranijo spodbude za prihranke energije in da so njihovi fiskalni stroški v skladu z zavezami iz fiskalnega okvira EU; še naprej izvaja sklop reform in naložb, na katerih temelji podaljšano prilagoditveno obdobje, kot je Svet priporočil 20. junija 2025; izboljša učinkovitost javne porabe, racionalizira vladne strukture in okrepi medzvezno usklajevanje; poveča stroškovno učinkovitost sistema dolgotrajne oskrbe, hkrati pa ohrani cenovno dostopnost oskrbe in storitev;

2. zagotovi kontinuiteto reform in naložb, ki se izvajajo v okviru Mehanizma za okrevanje in odpornost; okrepi prizadevanja za izvajanje programov kohezijske politike, pri čemer se po potrebi opre na prerazporeditev v strateške prednostne naloge, dogovorjene v okviru vmesnega pregleda, in prožnosti, zagotovljene v razpoložljivem okviru kohezijske politike;

3. poenostavi in izboljša predpise, zmanjša upravno breme, vključno z racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj in odpravo regulativnih ovir na področju storitev, da se izboljšata poslovno okolje in poslovna dinamika ter obenem obravnavajo regionalni izzivi; poveča razširjanje inovacij s ciljno usmeritvijo javne podpore za raziskave in razvoj v podjetja z največjim potencialom rasti ter spodbujanjem poklicne mobilnosti delavcev, in olajša dostop do financiranja za podjetja v razširitveni fazi;

([27]) OECD (2024), *Education at a Glance 2024: OECD Indicators* (Kratek pregled izobraževanja 2024: kazalniki OECD), OECD Publishing, Pariz, How much time do teachers spend teaching and working?:Education at a Glance 2024 | OECD (Koliko časa učitelji porabijo za poučevanje in delo?: Kratek pregled izobraževanja 2024 | OECD).

4. zmanjša splošno odvisnost od fosilnih goriv, med drugim z izboljšanjem energetske učinkovitosti stavb ter z dodatnim spodbujanjem industrije k razogljičenju; sprejme ukrepe za povečanje uporabe in ponudbe trajnostnega prometa ter odpravo cestnih zastojev; pospeši nadgradnjo omrežne infrastrukture in uvajanje energije iz obnovljivih virov z nadaljnjo racionalizacijo postopkov za izdajo dovoljenj, hkrati pa obravnava regionalne izzive ter spodbuja prožnost na strani povpraševanja in shranjevanje; postopno odpravi subvencije za fosilna goriva, zlasti v prometnem sektorju in sektorju ogrevanja, med drugim s preusmeritvijo trošarin z električne energije na fosilna goriva; sprejme dodatne ukrepe za trajnostno kmetijstvo z izboljšanjem kakovosti vode in zmanjšanjem čezmernih usedlin dušika;

5. odpravi pomanjkanje delovne sile ter neskladja med ponudbo spretnosti in povpraševanjem po njih; okrepi učinkovitost in ciljno usmerjenost aktivnih politik trga dela za nadaljnje vključevanje prikrajšanih skupin na trg dela in odpravo regionalnih razlik; izboljša uspešnost in pravičnost sistemov izobraževanja in usposabljanja ter njihovo ustreznost za potrebe trga dela, zlasti na področjih IKT in STEM; nadaljuje reforme za okrepitev učiteljskega poklica z razvojem prožnejših in privlačnejših poklicnih poti ter usposabljanja za učitelje.

V Bruslju, 10. julija 2026

Za Svet

predsednik

S. HARRIS